

خلاصه درس نکات مهم ویژه شب امتحان نسخه جدید

حقوق جزای اختصاصی (۴)

جرایم علیه شخصیت معنوی اشخاص

منبع اصلی: نشر میزان (کتاب حقوق کیفری اختصاصی جرایم علیه اشخاص اثر حسین آقایی نیا)

مناسب برای //

دانشجویان رشته‌های حقوق و سایر رشته‌های مرتبط

نویسنده //

حسین آقایی نیا

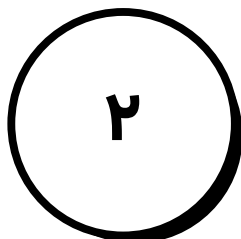
نوع فایل //

خلاصه میکرو طبقه‌بندی شده

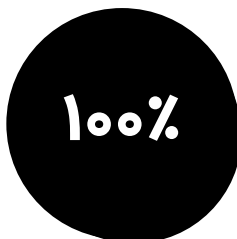

کیفیت //

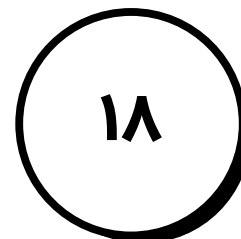
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

ساعت مطالعه

پوشش نکات

صفحه مفید

فصل اول: مهم‌ترین جرایم علیه شخصیت معنوی

✓ تقسیم‌بندی جرایم علیه اشخاص: جرایم علیه اشخاص به دو بخش تمامیت جسمانی (جرایم خشونت‌آمیز مادی نظیر قتل و ضرب و جرح) و شخصیت معنوی (نظیر افترا، توهین و نشر اکاذیب) تفکیک می‌گردند که تمرکز این مبحث بر حوزه معنوی است.

مبحث اول: نشر اکاذیب

بر اساس ماده ۶۹۸ قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات)، نشر اکاذیب جرمی است که مقنن دو مصداق و رفتار مجرمانه متمایز شامل «اظهار اکاذیب» و «انتساب اعمال خلاف حقیقت به دیگری» را برای آن پیش‌بینی نموده است.

گفتار اول: جرم اظهار اکاذیب (رکن مادی)

✓ مفهوم رفتار مرتکب: قانون‌گذار صرفاً رفتار «اظهار نمودن» را شرط وقوع جرم دانسته است که در لغت به معنای فاش و آشکار کردن و در عرف به معنای گفتن می‌باشد؛ لذا علنی شدن یا در معرض اطلاع قرار گرفتن کذب برای تحقق جرم ضرورت دارد.

✓ عدم تحقق جرم در خلوت: چنانچه شخصی مطالب کذبی را مکتوب نماید اما هیچ شخص یا مقامی از مفاد آن آگاهی نیابد، بزه اظهار اکاذیب محقق نخواهد شد.

✓ راه‌های علنی شدن: علنی شدن به دو طریق «صرف ظاهر و آشکار شدن بدون ملاک تعداد مطلعین» (مانند ارسال نامه به یک نفر) و «نشر و پخش عمومی با ملاک تعداد مطلعین» (مانند چاپ در روزنامه کثیرالانتشار) صورت می‌گیرد.

✓ وسایل انحصاری ارتکاب جرم: این بزه جرمی مقید به وسیله مکتوب است و مقنن صراحتاً مواردی همچون نامه، شکواییه، مراسلات، عرایض، گزارش یا توزیع اوراق چاپی و خطی را ذکر نموده است؛ در نتیجه، نطق و اظهارات شفاهی در مجالس از شمول این جرم خارج است.

✓ تنوع مصادیق مکتوب: اگرچه تمام وسایل مشترکاً مکتوب هستند، اما در نوع متفاوتند؛ به طوری که قانون‌گذار بر تنوع مصادیقی چون کاریکاتور، نقاشی و مونتاژ عکس به عنوان وسایل بصری مکتوب جهت تحقق جرم صحه گذاشته است.

✓ تعاریف واژگان تخصصی قانون: نامه (ورقه‌ای خطاب به دیگری)، شکواییه (ورقه حاوی تظلم‌خواهی)، مراسلات (مکاتبات)، عرایض (درخواست‌نامه‌ها) و گزارش (شرح و بیان واقعه به مقامات مافوق اعم از رسمی یا غیررسمی) مصادیق مکتوب قانون هستند.

✓ **کذب بودن محتوا و ماهیت آن:** جرم منحصرأً به انتشار «اکاذیب» مربوط است؛ بنابراین انتشار حقایق، هرچند موجب تشویش اذهان یا ورود ضرر گردد، جرم نیست. همچنین با وجود جمع بودن واژه «اکاذیب»، اظهار حتی یک فقره کذب نیز کفایت می‌کند.

دقت کنید: صرف قصد اضرار یا تشویش در این جرم کافی نیست، بلکه اظهارات منتسب شده باید در عالم واقع پتانسیل و قابلیت اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی و مقامات را دارا باشند.

رکن معنوی و مجازات جرم اظهار اکاذیب

- ✓ **اجزای سوء نیت:** این جرم نیازمند سوء نیت عام (عمد در اظهار و آگاهی مرتکب به خلاف واقع بودن مطالب) است؛ در حالی که قصد نتیجه (حصول ضرر واقعی) در آن شرط نبوده و منتفی است.
- ✓ **مطلق بودن بزه:** اظهار اکاذیب در زمره جرایم مطلق قرار دارد و تحقق تام آن منوط به ایجاد نتیجه مادی، تشویش عملی یا ضرر عینی به غیر نمی‌باشد.
- ✓ **میزان مجازات و نحوه تعقیب:** طبق ماده ۶۹۸ ق.م.ا، مجازات مرتکب علاوه بر اعاده حیثیت در صورت امکان، حبس از ۲ ماه تا ۲ سال و یا شلاق تا ۷۴ ضربه است. این جرم کاملاً خصوصی و قابل گذشت بوده و تعقیب آن صرفاً با شکایت شاکی خصوصی آغاز می‌گردد.
- ✓ **توجه:** این فایل رایگان نیست و منحصراً برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می‌باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی‌باشند و حرام و حق الناس می‌باشد.

گفتار دوم: جرم انتساب اعمال خلاف حقیقت به دیگری

- ✓ **اشتراک ارکان و مجازات:** رکن معنوی و میزان مجازات این بزه با جرم اظهار اکاذیب کاملاً مشترک و یکسان است و تفاوت اصلی در حوزه رکن مادی آن تبلور می‌یابد.
- ✓ **تحلیل ویژگی‌های رکن مادی:**

- ✓ **لزوم معین بودن بزه‌دیده:** بزه‌دیده (اعم از حقیقی یا حقوقی) باید مشخص باشد؛ هرچند تصریح به هویت واقعی او شرط نیست و تعیین هویت به نحو تلویحی نیز کفایت می‌کند.
- ✓ **رفتار فیزیکی جرم:** این بزه صرفاً با فعل مثبت مادی (انتساب تصریحی یا تلویحی راساً یا به عنوان نقل قول) محقق می‌شود و جرمی آنی، مطلق و ساده است.